

Bilag

til St. prp. nr. 161, 1918.

Om anskaffelse av materiel til hæren.

I. Infanteriet.

ad a. Bærbart skansetøi.

For det tidligere bevilgede beløp paa kr. 100 000,00 er anskaffet ca. 51 500 stykker skansetøi foruten de nødvendige materialer til forarbeidelse av 8 500 spader.

Medregnet tidligere beholdninger disponeres nu over saa meget færdiglavet skansetøi, at hver anden menig stridende av infanteriet vil kunne tildeles et stykke skansetøi, hvorhos der disponeres et tilstrækkelig stort antal i reserve. Erfaringene fra den nu paagaaende krig har vist, at samtlige stridende mand-skaper bør være utrustet med skansetøi. Departementet finder imidlertid, at fabrikationen av det manglende antal skansetøi, ca. 45 000 stykker, ikke bør iverksettes før ved mobilisering, idet det dog maa ansees nødvendig at det for fabrikationen nødvendige raamateriale anskaffes allerede i fred og lagres paa betryggende maate.

For at fabrikationen av skansetøi i tilfælde av krig kan iverksettes hurtig og i nødvendig utstrækning har departementet avsluttet kontrakt med vedkommende fabrikker angaaende iverksettelse av massefabrikation av skansetøi, naar henvendelse derom sker fra de militære myndigheter.

Departementet foreslaar til anskaffelse av raamaterialer til fabrikation av bærbart skansetøi bevilget kr. 15 000,00 for kommende termin. For dette beløp vil man antagelig kunne erholde materialer til ca. 5 000 stykker skansetøi.

ad b. Lyskastere for infanteriet.

For de i dette øiemed bevilgede og skjænkede beløp, tilsammen kr. 105 000,00, er der anskaffet 21 lyskastergrupper (à 2 lyskastere) med tilbehør.

Det endelige utstyr med lyskastermateriel for infanteriets linjeavdelinger er overensstemmende med forslag fra Kommanderende General og Generalinspektøren for infanteriet forutsat at skulle være 1 gruppe à 2 lyskastere pr. bataljon, eller ialt 55 grupper. Herav gjenstaar at gi bevilgning til 34 lyskastergrupper. Utgiftene til denne anskaffelse kan med de nuværende priser anslaaes til vel kr. 7 000,00 pr. gruppe eller tilsammen ca. kr. 250 000,00.

Herav foreslaar departementet bevilget kr. 15 000,00, for hvilket beløp vil kunne anskaffes 2 lyskastergrupper.

ad c. Telefonmateriel.

I henhold til Generalstabens skrivelse av 13de september 1915 er behovet for infanteriet ialt 724 sæt. Paa grund av senere ny-

opsætning maa dette tal nu økes til 754 sæt. For de hittil givne bevilgninger er anskaffet (delvis under anskaffelse) ca. 640 sæt med utstyr. Der skulde altsaa gjenstaa at anskaffe ca. 115 sæt, som med de nuværende priser kan anslaaes at ville koste ca. kr. 95 000,00, iberegnet fuldt utstyr.

Departementet opfører for kommende termin kr. 25 000,00 til fortsat anskaffelse av telefonmateriel. Herfor vil sandsynligvis kunne anskaffes ca. 30 sæt telefonapparater med tilbehør.

ad d. Avstandsmaalere.

Som anført i departementets redegjørelse til kap. 7, titel 18 paa det ordinære budget 1918—1919 mangler feltavdelingerne endnu for en stor del avstandsmaalere, idet kravet ifjor var anslaaet til 600 stykker, hvorav nu 84 haves.

Selv om endel av den under nævnte kapitel og titel givne ordinære bevilgning til avstandsmaalere og kikkerter anvendes til anskaffelse av avstandsmaalere vil der saaledes endnu mangle ca. 500 stykker (à ca. kr. 1 040,00).

Departementet skulde ha anset det særdeles ønskelig at opføre et større beløp til fortsat anskaffelse av avstandsmaalere, men kan av budgetmæssige hensyn kun opføre kr. 10 000,00. For dette beløp paaregnes indkjøpt ca. 8 stykker.

ad e. Haandkikkerter.

Som det vil fremgaa av departementets redegjørelse til kap. 7, titel 18, paa det ordinære budget for 1918—1919 mangler der fremdeles et meget stort antal haandkikkerter. Mangelen pr. 17de januar 1917 ved infanteriet og kavaleriet var ialt ca. 5 100, beregnet efter 1 kikkert pr. officer ved stab, 1 pr. kompani-, peloton- og tropchef, hvorhos infanteriets og kavaleriets signalister og patruljeførere delvis tænktes utstyrt med kikkerter.

Senere er kun anskaffet 485 stykker. Desuten er 244 kikkerter bestilt og betalt i utlandet, men er endnu ikke frigit.

Av budgetmæssige hensyn finder imidlertid departementet kun at burde opføre

kr. 25 000,00 til fortsat anskaffelse av haandkikkerter. Man paaregner for dette beløp at faa indkjøpt ca. 250 stykker — saafremt det lykkes at faa disse kikkerter fra utlandet i likhet med ifjor.

II. Fæstningsartilleriet.

ad Radiostationer til befæstningene.

Paa foranledning av departementet har fæstningsartilleriet indsendt en opgave over vaabnets behov for traadløse stationer. Det fremgaa av denne at befæstningene foruten de givne bevilgninger trenger radiomateriel for ca. kr. 785 000,00 forat de skal bli tilfredsstillende utstyrt.

Fæstningsartilleriet foreslaar bevilget nu kr. 100 000,00. Som det fremgaa av propositionen opfører departementet kr. 50 000,00, som antages at medgaa i kommende termin i forbindelse med tidligere givne bevilgninger.

Et indenlandsk firma har under levering en del prøvestationer og der er grundet haab om at man i løpet av kort tid fra dette kan faa levert det resterende av de besluttede radiostationer.

For de opførte kr. 50 000,00 vil kunne anskaffes 1 baatstation og 3 lette landstationer.

III. Ingeniørvaabnet.

ad a. Specialteknisk materiel.

Til specialteknisk materiel for ingeniørvaabnet har Stortinget git følgende bevilgninger:

1. Til transportable lyskastere for feltarmeen kr. 550 000,00. Jfr. st. prp. nr. 26 1915, side 22 og st. prp. nr. 84 1916, side 8.

For dette beløp er anskaffet 12 kjorbare 60 cm. lyskastere, saaledes at vi nu med de i 1914 anskaffede 2 lyskastere raader over ialt 14 lyskastere av denne type.

Selve lyskasterne med lyskastervogner og maskinvogner, reservelamper og speil m. v. er indkjøpt fra utlandet.

Det øvrige nødvendige tilbehør som pakvagner, kjærrer, sæletøi, saler, telefoner m. v. er i størst mulig utstrækning oparbeidet indenlands.

Til trods for at man i stor utstrækning har latt materiellet, særlig vogner og kjærrer, forarbeide ved Hvalsmoens ingeniørverksted, hvorved arbeidet er utført saa billig som mulig, har der paa grund av de sterkt stegne priser paaløpet en overskridelse paa ca. kr. 100 000,00.

2. Til radiostationer for feltarmeen kr. 420 000,00. Jfr. st. prp. nr. 26 1915, side 22, st. prp. nr. 84 1916, side 8 og st. prp. nr. 102 1917, side 21.

For disse bevilgninger er anskaffet 5 stk. 1,5 kw. stationer og 6 stk. 0,5 kw. stationer, saaledes at vi med de i 1914 anskaffede 2 stk. 1,5 kw. stationer har 7 stationer av denne type foruten de 6 stationer av mindre type.

For den givne bevilgning er desuten forutsat anskaffet en 1,5 kw. reserveradiostation beregnet at koste kr. 30 000,00.

Selve radiostationene med maskinvogner og mastvogner er anskaffet fra utlandet mens det øvrige tilbehør, transportvogner, kjærrer, sæletøi ogsaa for dette materiels vedkommende er søkt oparbeidet paa billigste maate indenlands.

Det har imidlertid med de sterkt stegne priser ikke lykkedes at faa anskaffelsen iverksatt inden bevilgningens ramme, idet der er paaløpet en overskridelse paa ca. kr. 60 000,00.

Kommanderende General har i tilslutning til generalstaben og generalinspektøren for ingeniørvaabnet foreslaaet, at den ovenfor nævnte reserveradiostation anskaffes som automobilstation istedetfor station transportabel ved hestekraft.

Det fremholdes som meget ønskelig, at man har en station som kan forflyttes særlig raskt, hvad der under visse forutsætninger maa tillægges stor betydning.

Ved stationer av denne type vil desuten kunne spares bespænding, sæletøi m. v.

En 1.5 kw.s automobilstation er av Marconiselskapet tilbudt for kr. 63 000,00 mens

hestestation med de stegne priser nu tilbydes for kr. 45 000,00.

Departementet vil anbefale anskaffet ovennævnte automobilstation. Hertil trænges en tillægsbevilgning paa avrundet kr. 35 000,00.

Overensstemmende med hvad der ovenfor er anført, opføres ved nærværende anledning som tillægsbevilgning til

lyskastermateriel	kr. 100 000,00
til radiomateriel	« 95 000,00

Tilsammen til spesialteknisk

materiel	kr. 195 000,00.
--------------------	-----------------

ad b. Landvernsmateriel.

Som begyndelsesbevilgning til anskaffelse av landvernsmateriel har Stortinget bevilget kr. 160 000,00, jfr. st. prp. nr. 102 1917, side 20 og 21, idet det var forutsætningen, at man for dette beløp skulde faa anskaffet materiel for 2 sappør- og 2 telegrafkompanier.

Paa grund av den voldsomme prisstigning paa alt ingeniørmateriel, spesielt kabel, har generalinspektøren for Ingeniørvaabnet under 31te januar d. a. indmeldt, at der nu til anskaffelse av det planlagte materiel for heromhandlede 4 kompanier vil kræves en tillægsbevilgning av ca. kr. 200 000,00.

Paa grund av den betydning det vil ha at kunne opsætte Søndenfjeldske ingeniørregiments landvernskompanier som virkelig marsjerende avdelinger, jevnbyrdige med linjens, anser departementet det nødvendig saa snart som mulig at faa heromhandlede materiel anskaffet. Av budgetmæssige hensyn finder man ved nærværende anledning kun at burde foreslaa en fortsættelsesbevilgning paa kr. 50 000,00, hvorved man vil kunne opnaa at faa anskaffet en væsentlig del av de forutsatte vogner, mens den nødvendige kabel indtil videre i paavente av tillægsbevilgning faar erstattes med reserve- og øvelseskabel.

Overensstemmende med foranstaaende opfører departementet under nærværende titel følgende tillægsbevilgninger:

Til spesialteknisk materiel	kr. 195 000,00
Til landvernsmateriel	« 50 000,00

Sum	kr. 245 000,00
-----	----------------